

Haapaveden kaupungin

Yksityistiekäytännöt

Tekninen lautakunta 7.5.2025 § 24

Kaupunginhallitus __.__.2025 § __

Kaupunginvaltuusto __.__.2025 § __

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Sisällys

<u>1.</u>	<u>Johdanto</u>	3
<u>2.</u>	<u>Yksityistielaki</u>	3
<u>3.</u>	<u>Kaupungin avustustoiminta</u>	4
<u>4.</u>	<u>Kaupungin järjestämä talvikunnossapito yksityisteille</u>	4
<u>4.1.</u>	<u>Talvikunnossapidon ehdot</u>	4
<u>4.2.</u>	<u>Talvikunnossapidon sisältö</u>	6
<u>4.3.</u>	<u>Talvikunnossapidon piiriin hakeminen</u>	6
<u>4.4.</u>	<u>Talvikunnossapidon päättäminen</u>	7
<u>4.5.</u>	<u>Sopimus talvikunnossapidosta</u>	7
<u>5.</u>	<u>Kaupungin talvikunnossapitoavustus</u>	8
	LIITE	9

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

1. Johdanto

Suomen liikenneväylät jaotellaan hallinnollisesti maanteihin, katuihin ja yksityisiin teihin. Maanteiden osalta tienpitäjänä toimii valtio (998/2021).

Asemakaava-alueen katujen osalta tienpitäjänä toimii pääsääntöisesti kunta (5.2.1999/132) (547/2005). Yksityisteiden osalta tienpitovelvollisuus kuuluu tiekunnalle ja yksityistien tieosakkaille (560/2018).

Kiinteistöjen omien teiden osalta tienpitäjä on kiinteistön omistaja(t).

Kunta voi halutessaan avustaa yksityisteiden hoitoa ja kunnossapitoa, mutta avustaminen ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä.

Tienpitoon liittyvä lainsäädäntö:

- Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta (998/2021) 19.11.2021
- Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta (547/2005) 1.11.2005
- Yksityistielaki (560/2018) 1.1.2019
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132), nimike on muutettu L:lla 752/2023, joka tuli voimaan 1.1.2025, uusi nimike on alueidenkäyttölaki.

2. Yksityistielaki

Yksityistielaki (560/2018) 1.1.2019.

Yksityistielain mukaisen kunnan avustuksen ehtona on, että yksityistielle on perustettu tiekunta. Kuntien avustukseksi katsotaan rahallisen avustamisen lisäksi myös kunnan järjestämä yksityisteiden talvikunnossapito. Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot tulee olla ajan tasalla yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Digiroad).

Muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuva yksityistien käyttäminen säännöllisiin ja tilapäisiin kuljetuksiin, säännölliseen kulkemiseen sekä tien kunnossapitokustannuksia selvästi lisäävään toimintaan on luvanvaraista. Luvanvaraisesta tien käytöstä on suoritettava korvauksena käyttömaksu, jollei muuta sovita. Tämä Haapaveden yksityistiekäytännöt ohje ei estä sitä, että tiekunta voi ja pystyy keräämään tienpidon rahoittamiseksi tienkäyttömaksuja.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

3. Kaupungin avustustoiminta

Kaupungin avustustoiminnan muodot:

1. Kaupungin järjestämä yksityisteiden auraus
2. Yli 50 m pitkien ns. omien teiden (joihin ei voi perustaa/eivät voi liittyä tiekuntaan) auraus
3. Kaupungin myöntämä palveluseteli auraukseen terveydellisin syin.
4. Ns. pitkien sopimusteiden auraus, jotka tekninen lautakunta hyväksyy tapauskohtaisesti.

4. Kaupungin järjestämä talvikunnossapito yksityisteille

Yksityistielain mukaan yksityisteiden tienpitovelvollisuus ja siitä koituvat kustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tieosakkaille. Haapaveden kaupunki osallistuu valtuuston päätösten mukaisesti merkittäväällä panoksella yksityisteiden talvikunnossapitoon.

4.1. Talvikunnossapidon ehdot

Talvikunnossapidon ehdot, jotka kaikki tulee yhdessä täyttyä:

- Talvikunnossapidettävän yksityistien pituus tulee olla vähintään 50 metriä.
- Yksityistielle on perustettu tiekunta.
- Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot ovat ajantasaiset
Maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä ja tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Digiroad).
- Yksityistien vaikutuspiirissä on vähintään yksi (1) vakituisesti sekä ympärivuotisesti asuttu kiinteistö.
- Tie on oltava kunnossapitokalustolla liikennöitävissä huomioiden tien leveys, kantavuus sekä liikenneturvallisuus.
- Tien reunat on merkitty aurausviitoin ja tien päälle mahdollisesti taipuneet puut/oksat on poistettu.
- Tiekuunnalta peritään aurauksen omavastuuosuus / tiekuntaan kuuluva vakituisesti ja ympärivuotisesti asuttu kiinteistö vuosittain.
Omavastuuosuuden suuruudesta päättää tekninen lautakunta vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Ehtojen lisämääritykset

- Talvikunnossapitoon otetaan ainoastaan yksi, ensisijaisesti lyhin kulkuyhteys vakituisesti asutulle kiinteistölle. Kiinteistön asukas on kirjoilla kyseisessä osoitteessa.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

- Talvikunnossapidettävä sopimusalue voi koostua monesta eri tiekunnasta
- Tie kunta toimii yksityistielain mukaisesti ja pitää tiekunnan kokouksensa vähintään kerran neljässä vuodessa, jonka pöytäkirja on toimitettava kunnossapitosopimuksessa ilmoitetulle yhteyshenkilölle ilman eri pyyntöä.
- Yksityisteistä risteävän tonttiliittymän ja liittymärummun kunnossapito kuuluu kiinteistönomistajalle.
- Mikäli tiellä ei ole asutusta, mutta yleinen etu vaatii tien ylläpitoa läpikulkutienä, tekninen lautakunta päättää kunnossapidosta tapauskohtaisen harkinnan perusteella.
- Liikenteen tulee olla sallittua kaikille. Tietä ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltomerkein. Tekninen lautakunta voi hyväksyä läpikulun kieltävän merkin asettamisen erityisin perustein. Jos esim. navigaattorit opastaa raskasta liikennettä ajamaan läpi ja tien kunto- tai liikenneturvallisuus vaarantuu tai lisää kohtuuttomasti kunnossapitokustannuksia ja jos tiellä on heikkokuntoinen silta.
- Haapaveden kaupunki järjestää auraspalvelun ja maksaa urakoitsijoille aurauksesta tuntihinnan. Tekninen lautakunta päättää tuntihinnan suuruudesta vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Palvelusetelin myöntäminen terveydellisin syin.

- Kiinteistön omistaja(t) eivät kykene itse pihan talvikunnossapitoon terveydellisistä syistä.
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta (Pohteelta) oltava asiasta lausunto. Lausunto oltava kaikilta kiinteistöllä asuvilta.
- Kiinteistön omistaja hankkii aurajan itse.
- Avustus maksetaan hyväksytyn hakemuksen perusteella.
- Myöhässä toimitettuja tai puutteellisia hakemuksia ei käsitellä.
- Hakemukseen pitää liittää aurauksekustannusten kuitit sekä Pohteen lausunto.
- Aurauksavustussetelihakemukset tulee toimittaa liitteineen vuosittain 30.4 mennessä. Avustukset maksetaan vuosittain 30.6 mennessä.
- Tekninen lautakunta päättää palvelusetelin suuruuden vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Yli 50 m pitkien ns. omien teiden auraukset

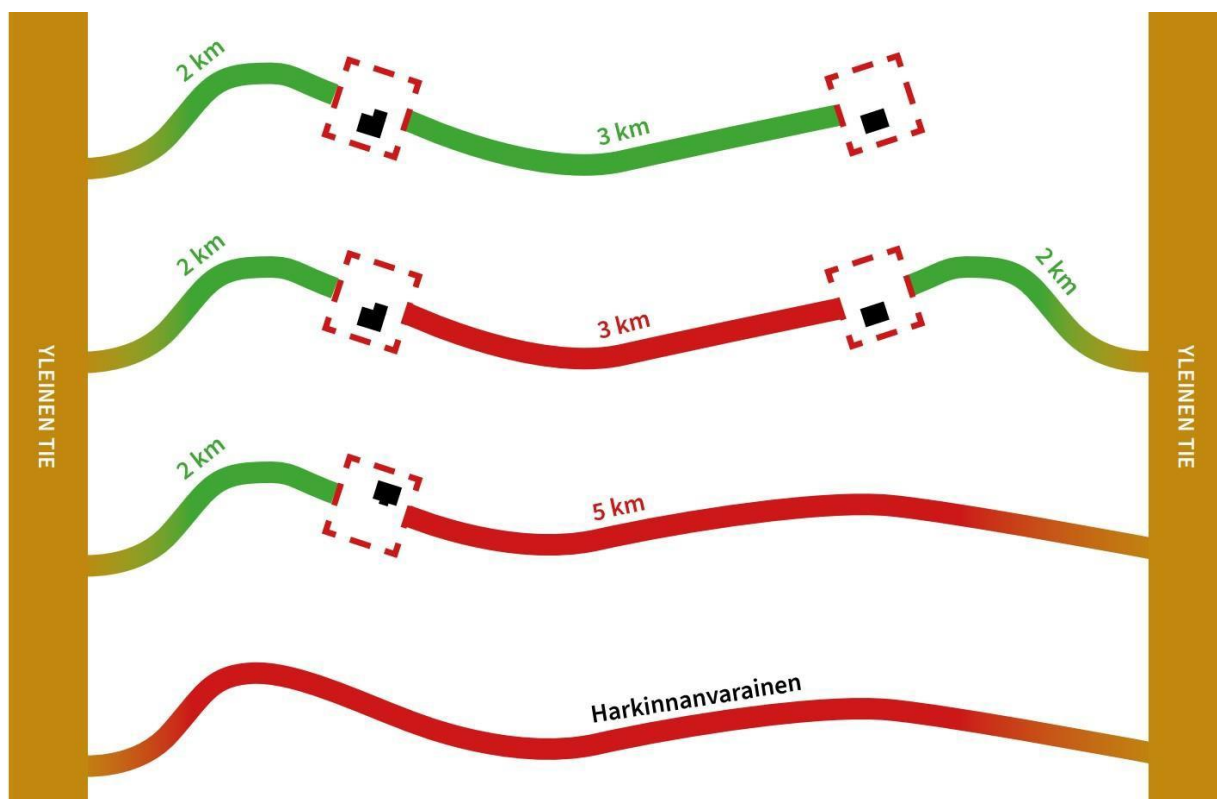
- Aurauksen ehtona on, ettei tielle voi perustaa tai se ei voi liittyä olemassa olevaan tiekuntaan.
- Tien pituus (min. 50 m) mitataan kunnossapidettävän tai ennestään avustettavan tien reunasta vakituisesti asutun kiinteistön pääovelle.
- Yksityistien vaikutuspiirissä on vähintään yksi (1) vakituisesti sekä ympärivuotisesti asuttu kiinteistö.
- Tie on oltava kunnossapitokalustolla liikennöitävissä huomioiden tien leveys, kantavuus sekä liikenneturvallisuus.
- Talvikunnossapitoon otetaan ainoastaan yksi, ensisijaisesti lyhin kulkuyhteys vakituisesti asutulle kiinteistölle. Kiinteistön asukas on kirjoilla kyseisessä osoitteessa.
- Kiinteistön omistajalta peritään aurauksen omavastuuosuus / vakituisesti ja ympärivuotisesti asuttu kiinteistö vuosittain. Omavastuuosuuden suuruudesta päättää tekninen lautakunta vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

- Tien reunat on merkitty aurausviitoon ja tien päälle mahdollisesti taipuneet puut/oksat on poistettu.

KUVA: Kunnossapitoon hyväksyttävät yksityistieosuudet

4.2. Talvikunnossapidon sisältö

Talvikunnossapito sisältää ainoastaan teiden aurauksen

4.3. Talvikunnossapidon piiriin hakeminen

Tiekunnan tulee päättää hakemuksen jättämisestä ja talvikunnossapitosopimuksen tekemisestä tiekunnan yleisessä kokouksessa. Hoitokunnan päätös hakemisesta ei ole riittävä.

Hakemuksen jättäminen on ohjeistettu Haapaveden kaupungin internet sivuilla. Hakemuksia otetaan vastaan jatkuvasti.

Hakemuksen mukana on toimitettava seuraavat liitteet:

- karttatuloste, johon on merkitty tiekuntaan kuuluvat tiet sekä vakituisesti, ympärivuotisesti asutut kiinteistöt

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

- kopio tiekunnan kokouksen pöytäkirjasta, jossa on päätetty talvikunnossapitohakemuksen jättämisestä ja sopimuksen tekemisestä
- mahdollinen lisäselvitys harkinnanvaraisista hyväksymisperusteista (yleinen etu), mikäli tiellä ei ole vakituista asutusta.

4.4. Talvikunnossapidon päättäminen

Hakemuksen käsittelyn jälkeen, kaupungin järjestämästä yksityistien kunnossapidosta päättää tekninen johtaja kulloinkin voimassa olevien yksityistiekäytäntöjen mukaisin ehdoin.

Harkinnanvaraisten, vailla vakituista asutusta olevien yksityisteiden talvikunnossapidosta päättää tekninen lautakunta.

4.5. Sopimus talvikunnossapidosta

Kaupungin järjestämästä talvikunnossapidosta tehdään kirjallinen sopimus. Sopimuksesta huolimatta, tiekunta on edelleen lainsäädännön tarkoittama vastuullinen tienpitäjä.

Tiekunta on velvollinen ilmoittamaan kaupungille mm. seuraavista sopimuksen sisältöön liittyvistä muutoksista:

- tiekunnan yhteyshenkilön vaihtuminen
- vakituisesti asuttujen kiinteistöjen lukumäärän muuttuminen
- tiepituuden muuttuminen

Mikäli tiekunta laiminlyö ilmoitusvelvollisuuden tai muutoin toimii yksityistiekäytäntöjen ehtojen vastaisesti, on kaupungilla oikeus laskuttaa toteutunut talvikunnossapitokustannus täysimääräisesti takautuvasti rikkomusajalta.

Yksitystien talvikunnossapitosopimuksen sisältö on sidottu yksityistiekäytäntöjen ehtoihin. Yksitystiekäytäntöjen sisällön muuttuessa, muuttuu talvikunnossapitosopimuksen sisältö samanaikaisesti vastaavasti. Sopimus on toistaiseksi voimassa oleva ja sen voimassaolo on sidottu valtuuston talousarvio käsittelyn yhteydessä myöntämien määrärahojen puitteissa.

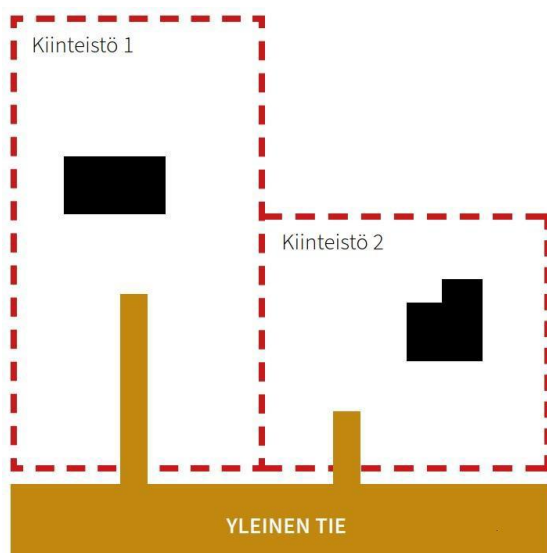
5. Kaupungin talvikunnossapitoavustus

Haapaveden kaupunki järjestää talvikunnossapidon omille teille, sopimusteille ja yksityisteille, jotka täyttävät talvikunnossapitoavustuksen ehdot. Oma tie on yhden kiinteistön alueella oleva, vain kiinteistön omistajan käytössä oleva tie. Sopimustiekseksi kutsutaan tietä, jonka käyttämisestä on sovittu maanomistajien kesken kirjallisesti.

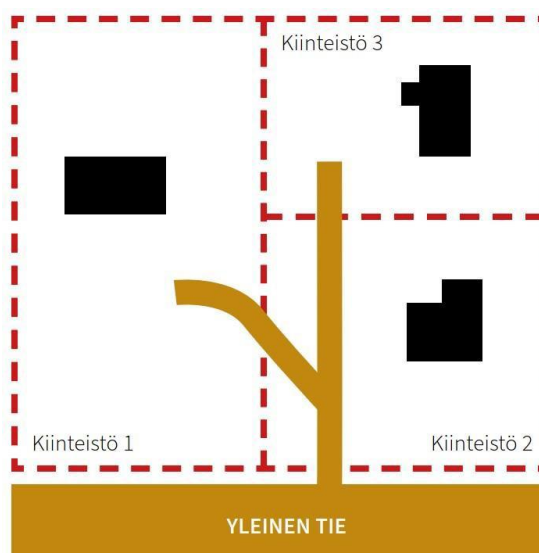
Kaupungin järjestämä talvikunnossapito katsotaan avustukseksi.
Kunnossapitoavustus kattaa yhden kunnossapitokauden 1.1 – 31.12.

Yksityistielakia ei sovelleta omiin teihin, eikä sopimusteihin.

Avustuksen maksaminen ei tee kaupungista tienpitäjää, vaan tienpitovastuu ja kunnossapitovastuu on kiinteistön omistajilla. Avustetun tien käytön tulee olla sallittua myös muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen. Avustettavaa tieosuutta ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltomerkein. Tekninen lautakunta voi hyväksyä läpikulun kieltävän merkin asettamisen erityisin perustein. Jos esim. navigaattorit opastaa raskasta liikennettä ajamaan läpi ja tien kunto- tai liikenneturvallisuus vaarantuu tai lisää kohtuuttomasti kunnossapitokustannuksia ja jos tiellä on heikkokuntoinen silta.

*Kiinteistön oma tie
sopimustie*

Usean kiinteistön yhteinen

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Liite

Tieoikeus, tietoimitus ja tiekunnan perustaminen

Tieoikeus, tietoimitus

- Jos ei tieoikeuksia → Maanmittauslaitoksen tietoimitus
 - Joko haetaan toimitusta tai maanomistajat tekevät sopimuksen tieoikeuden perustamisesta ja sopimuksen perusteella haetaan toimitus, jälkimmäinen säästää aikaa ja on siten halvempi
 - Maanmittauslaitos laskuttaa työstä tuntiperusteisesti.
- Tieoikeudet kannattaa selvittää ennakoon
 - Monesti on rekisteröimättömiä oikeuksia
- Käyttöoikeusyksikkötunnus esimerkkejä: 000-2007-K34129 tai Y1999-7511

Tiekunnan perustaminen

- Tieunta kannattaa perustaa, jos tieosakkaita on 3 tai enemmän (*yhdenkin osakkaan tiekunta perustettu avustuskelpoisuuden takia*)
- Osakkaiden perustamiskokouksessa tai Maanmittauslaitoksen yksityistietoimituksella
- Tieunta syntyy, kun sen perustamisesta on tehty merkintä yksityistierekisteriin
- Perustaminen tulee voimaan 1 kk päästä yksityistietoimituksesta tai perustamiskokouksen pöytäkirjan toimittamisesta MML:lle (3kk moitekanne aika odotettava) https://www.maanmittauslaitos.fi/lomakkeet/tiekunnan_paatos
- Jos sopimuksessa sitouduttu olla moittimatta päätöstä → välitön voimaantulo
- Tietoimitusta voi hakea tieosakas, kiinteistön omistaja tai osaomistaja sekä tiekunta ja kunta
- Voidaan perustaa myös viranomaisen aloitteesta, jopa tieosakkaiden mielipiteen vastaisesti
- Tiekunnan hakiessa toimitusta, se edellyttää kokouksen päätöstä
- Hakemuksen tekee pj tai tiekunnan valtuuttama henkilö
- Tiekunnan perustamiseen saa apua tieisännöitsijöiltä

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Tiekunnan perustamisen hyödyt

- Päätöksenteko helpottuu
 - Enemmistöpäätös
- Kunnan ja valtion avustukset mahdollistuvat
- Yksittäisen tieosakkaan vaikutusmahdollisuudet paranevat säännöllisten kokousten myötä
- Erimielisyydet vähenevät
 - Ainakin helpompi hallita
- Tiemaksujen periminen helpottuu
- Tienhoitokustannukset oikeudenmukaiset
- Ulkopuolisten tienkäyttäjien käyttömaksujen määrittäminen ja periminen helpottuu
- Sopimusten tekeminen helpottuu
- Tiekunnan toimielin hoitaa käytännön asiat tieosakkaiden päätösten mukaisesti
- Uusien tieoikeuksien myöntäminen helpottuu

<https://www.maanmittauslaitos.fi/tietoa-maanmittauslaitoksesta/yhteystiedot/hakemuslomakkeet-ja-postitusosoitteet/maanmittaustoimitushakemus>

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Hakemus
Maanmittauslaitos:

1 (1)

Toimituslaji	☐ Yksityistietoimitus	☐ Rajankäynti	☐ Halkominen
	☐ Vesijätön lunastus	☐ Vapaaehtoinen tilusvaihto	☐ Rasi-toimitus
	☐ Lohkominen omasta kiinteistöstä		☐ Muu toimitus
Toimituksen kohde	Kiinteistötunnus kokonaisuudessaan		
	Kiinteistön nimi		
	Kunta		
Lisätietoja, toimituksen tarkoitus yms.			
Yhteyshenkilö (nimi ja yhteystiedot: puhelinnumero ja sähköpostiosoite)			
Päiväys ja allekirjoitukset Kaikkien hakijoiden on allekirjoitettava lomake tai hakemukseen on liitettävä muiden hakijoiden valtakirja.	Paikka ja päivämäärä		
	Hakijoiden tai heidän valtuuttamansa asiamiehen allekirjoitukset ja nimen selvennykset.		

Toimita täytetty lomake liitteineen postitse: Maanmittauslaitos / Toimitushakemukset, PL 3300, 65101 Vaasa

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

<https://www.suomi.fi/palvelut/lomake/tiesopimus-maanmittauslaitos/12888f06-13d9-401d-9841-ed62f9b62a1d>

SOPIMUS, TIEOIKEUDEN

- ☐ Perustamisesta
☐ Lakkauttamisesta
☐ Siirtämisestä
☐ Muuttamisesta

Sopimuksen kohdekiinteistöt	Kirjoita tekstiä napsauttamalla.
Sopimuksen tarkoitus	Kirjoita tekstiä napsauttamalla.
Tienpito	Tien rakentaa: Kirjoita tekstiä napsauttamalla. Tien kunnossapitää: Kirjoita tekstiä napsauttamalla.
Korvaukset	☐ Tieoikeudesta ei makseta korvauksia ☐ Sovittu korvaukseksi € (euroa)
Muut ehdot ja lisätietoa	Kirjoita tekstiä napsauttamalla.
Kartta	Tiealue on kuvattu karttaliitteessä.
*Toimituskustannukset	Niistä vastaa: Kirjoita tekstiä napsauttamalla.
Päiväys	Valitse päivä
Allekirjoitukset ja nimenselvennykset (kaikilta kiinteistöjen omistajilta)**	Kirjoita tekstiä napsauttamalla

* Liitä tehty sopimus toimitushakemukseen. Kiinteistötoimitusta on haettava erikseen, helpoiten se tapahtuu [Maanmittauslaitoksen asiointipalvelun](#) (linkki) kautta.

** Yhteisessä omistuksessa olevan kiinteistön osalta kaikkien osaomistajien tulee allekirjoittaa sopimus. Kuolinpesän tapauksessa pesän osakkaat ovat osaomistajia.

**HAAPA
VESI**

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Tietojen ilmoittaminen Maanmittauslaitokselle

- Tiekkunnan puheenjohtajan tiedot täytyy ilmoittaa Maanmittauslaitokselle.
 - https://www.maanmittauslaitos.fi/lomakkeet/tiekunnan_yhteystiedot

Lisätietoa:

- Kunnat
 - Yksityistieasioista vastaava toimihenkilö (kunnan rooli vähenee)
- Suomen Tieyhdistys
 - <https://www.tieyhdistys.fi/yksityistiet/>
 - Tieyhdistyksen Alueelliset yksityistiepäivät
 - Tieyhdistyksen verkkoluennot
- Neuvontapuhelin
 - Suomen Tieyhdistys, yksityisteiden jäsenneuvonta 040 730 9266
- Ely- keskus:
 - <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/yksityistieavustukset>
 - liikenteen.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi
 - Puh. 0295 020 603
- Metsäkeskus
 - <https://www.metsakeskus.fi/metsaautotiet>
- Maanmittauslaitos
 - <https://www.maanmittauslaitos.fi/tietoa-maanmittauslaitoksesta/yhteystiedot/hakemuslomakkeet-ja-postitusosoitteet>
 - Puh. 029 530 1110
 - Selvitä kiinteistötietosi <https://www.maanmittauslaitos.fi/kiinteistot/tietoa-kiinteistoista/selvita-kiinteistotunnus>
 - <https://www.maanmittauslaitos.fi/asiakaspalvelu>

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi